

UZASADNIENIE do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 czerwca 2014 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Świeciechów PLH060082

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenia dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt. 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru (art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody).

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 roku Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Świeciechów PLH060082 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z DYREKTYWY RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dz. U. UE L 206/7 z dnia 22.07.1992 i zatwierdzony jako obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) w 2011 r. Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument

nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 33/146 z dnia 08.02.2011). Obecnie status prawny obszaru określa decyzja Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 r., Nr 350, poz. 287).

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – Specjalnego Obszaru Ochrony siedlisk Natura 2000 Świeciechów PLH060082 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr z 2010 roku Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (dokumentacja sieci Natura 2000, zawierająca zakres zgodny ze stosownymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej) obszar Natura 2000 Świeciechów PLH060082 został wyznaczony dla ochrony stanowiska siedliska przyrodniczego Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) (kod - 9170) oraz gatunku Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* (kod- 1902). Kody zaczerpnięto z portalu Eionet http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal, będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA).

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz.U.U.E.L92.206.7, Dz.U.U.E-sp.15-2-102 z późn. zm.).

Plan zadań ochronnych został opracowany w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. "Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski", dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych, której wykonawcą była firma Drogmost. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego projektu zarządzenia.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Plan zadań ochronnych został sporządzony dla całego obszaru Natura 2000 Świeciechów PLH060082, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody:

- 1) dla obszaru, ani jego części nie ustanowiono planu ochrony,
- 2) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 3) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 4) obszar nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w ust. 10,
- 5) obszar nie znajduje się na obszarach morskich.

Przebieg granic obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2 oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. 2012, poz. 1247).

Ze zidentyfikowanych zagrożeń w stosunku do siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) najważniejsze wynikają z uproszczonej, schematycznej gospodarki leśnej, zbyt dużego udziału gatunków iglastych, usuwania martwych i umierających drzew, monotypizacji siedliska będącej skutkiem niedoboru w drzewostanie charakterystycznych gatunków domieszkowych lipy i klonu.

Istniejącymi zagrożeniami dla zachowania właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) są:

B02 – Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (wykonywane zabiegi pielęgnacyjne i hodowlane ukierunkowane były na protegowanie gatunków o większym znaczeniu gospodarczym, to jest dębu oraz obcych siedliskowo modrzewia i sosny, kosztem gatunków charakterystycznych dla siedliska lipy i klonu, co nie sprzyja różnorodności gatunkowej i strukturalnej typowej dla tych zbiorowisk i powoduje fragmentację siedliska);

B02.04 – Usuwanie martwych i umierających drzew (w miejscach łatwo dostępnych martwe drewno usuwane było w całości, nie ma martwych drzew leżących);

I01 – Obecność gatunki inwazyjne (rozprzestrzenienie dębu czerwonego rosnącego pojedynczo w obrębie siedliska).

Potencjalnymi zagrożeniami dla zachowania właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) są:

I01 – Obecność gatunki inwazyjne (rozprzestrzenienie się gatunków inwazyjnych: robinii akacjowej – występującej przy drodze stanowiącej południową granicę obszaru oraz dębu czerwonego rosnącego pojedynczo w obrębie siedliska).

Ze zidentyfikowanych zagrożeń w stosunku do gatunku 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* najważniejsze wynikają z ekspansji podrostu drzew, krzewów i roślin zielnych.

Istniejącymi zagrożeniami dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunku 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* są:

K02.01 – Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) – zwiększenie ocienienia na skutek silnego rozwoju podrostu grabowego i zwiększenia się zwarcia drzewostanu – drugie piętro grabowe.

Potencjalnymi zagrożeniami dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunku 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* są:

B02 – Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji – szlaki zrywkowe poprowadzone przez stanowiska gatunku.

K02.01 – Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) – w miarę starzenia się drzewostanu wystąpią warunki do sukcesji warstwy krzewów i jej silnego rozwoju.

F04.01 - plądrowanie stanowisk roślin - pozyskiwanie okazów gatunku i przenoszenie np. do ogródków przydomowych.

Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik nr 5 obowiązującej Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000.

Zaplanowane w planie zadań ochronnych działania ochronne mają na celu poprawę niezadowolającego i złego stanu ochrony przedmiotów ochrony.

W stosunku do siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) przyjmuje się następujące cele działań ochronnych:

- 1) Zmniejszenie udziału gatunków obcych ekologicznie (sosna pospolita) w drzewostanie.
- 2) Zmniejszenie udziału gatunków obcych geograficznie (modrzew europejski) w drzewostanie i zapobieganie ich rozprzestrzenianiu.
- 3) Zwiększenie udziału martwego drewna.
- 4) Zwiększenie różnorodności gatunkowej drzewostanu właściwego dla dojrzałego grądu do poziomu minimum 2-3 gatunki.
- 5) Zwiększenie udziału łącznego graba, klonu i lipy w drzewostanie.

W stosunku do siedliska gatunku 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* przyjmuje się następujące cele działań ochronnych:

- 1) Zmniejszenie ocienienia przez drzewa i krzewy.
- 2) Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele odnośnie siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*) związane będą z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania mającymi doprowadzić do:

- zmniejszenia udziału sosny i modrzewia w drzewostanie – usuwanie sosny i modrzewia w cięciach pielęgnacyjnych z wyłączeniem terenu zajętego bądź potencjalnego siedliska obuwika;
- zwiększenia udziału martwego drewna – pozostawianie martwego drewna (leżącego i stojącego) w drzewostanie;
- zapobiegania rozprzestrzenianiu się dębu czerwonego – systematyczne usuwanie dębu czerwonego w cięciach pielęgnacyjnych i sukcesywne podsadzanie lipą drobnolistną i klonem pospolitym;
- zapobiegania rozprzestrzenianiu się robinii akacjowej – utrzymywanie dużego zwarcia drzewostanu w bezpośrednim sąsiedztwie osobników tego gatunku.

Planuje się również monitoring realizacji działań ochronnych związanych utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, polegający na przygotowaniu przez Nadleśnictwo Gościeradów informacji z wykonanych zabiegów gospodarczych w obrębie siedliska i przedłożenie ich w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie co trzy lata od momentu zatwierdzenia Planu Zadań Ochronnych.

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele odnośnie gatunku 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* związane będą przede wszystkim z: ochroną czynną polegającą na zmniejszeniu ocienienia poprzez wrywanie podrostu graba oraz leszczyny i derenia w porze późnojesiennej jednorazowo na powierzchni około 15 arów w nawrotach 2-letnich oraz utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania związanymi również ze zmniejszaniem ocienienia poprzez sukcesywne usuwanie nadmiaru graba w cięciach pielęgnacyjnych – utrzymanie zwarcia 2 piętra na poziomie 20%. Aby osiągnąć zakładane cele planuje się również rejestrowanie zmian liczebności populacji gatunku poprzez policzenie liczby pędów obuwika z uwzględnieniem parametrów: liczba pędów generatywnych, liczba pędów wegetatywnych i liczba zawiązanych owoców na powierzchni planowanych zabiegów dotyczących ochrony czynnej w roku wykonywania zabiegu i w 2 i 4 roku po zabiegu (w miesiącu czerwcu) oraz uzupełnienie stanu wiedzy o gatunku i uwarunkowaniach jego ochrony poprzez wykonanie inwentaryzacji terenowej.

Monitoring dotyczący stanu zachowania obejmuje ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony z zastosowaniem metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Przeprowadzenie oceny stanu ochrony dla gatunku 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* zaplanowane jest w 1 roku po zatwierdzeniu Planu Zadań Ochronnych, a następnie co 3 lata (w miesiącu czerwcu) z uwzględnieniem parametru „populacja i siedlisko”. Przeprowadzenie oceny stanu ochrony siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*) zaplanowane jest w 4 i 9 roku obowiązywania Planu Zadań Ochronnych z uwzględnieniem parametru „struktura i funkcje”.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie obwieszczeniem znak: WST IV.6320.4.1.2012.MS z dnia 19 lipca 2012 r., zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu.

W trakcie procesu planistycznego, w budynku Nadleśnictwa Gościeradów w Gościeradowie (powiat kraśnicki, gmina Gościeradów, adres: 23-275 Gościeradów, ul. Folwark 1) przeprowadzono trzy spotkania dyskusyjne, które odbyły się w dniach 30 lipca, 14 sierpnia i 18 września 2012 r. z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych.

Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele podmiotów reprezentujących kluczowe grupy interesu, czyli: administracji publicznej, placówek naukowych, organizacji pozarządowych, lokalnych mediów oraz osób prywatnych, których działalność może być w jakikolwiek sposób powiązana z obszarem Natura 2000, tj.: Starostwo Powiatowe w Kraśniku, Urząd Miejski

w Anopolu, Nadleśnictwo Gościeradów w Gościeradowie, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, Lubelski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Elizówce, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju gminy Anopol w Anopolu, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Ziemi Świeciechowskiej w Świeciechowie Dużym, Lokalna Grupa Działania Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku, Kraśnickie Towarzystwo Regionalne w Kraśniku, Klub Przyrodników w Świebodzinie, Towarzystwo dla Natury i Człowieka w Lublinie, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Obwieszczeniem z dnia 8 października 2013 r. znak: WST IV.6320.4.8.2012.MS Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1,2,3,4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) i w związku z art. 28 ust.4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (Dziennik Wschodni) w dniu 8 października 2013 r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie – w dniach od 8 do 29 października 2013 r. oraz Urzędu Miejskiego w Anopolu – w dniach od 8 do 29 października 2013 r.

Podmioty zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Wpłynęły następujące wnioski:

- 1) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie pismem z dnia 23.10.2013 r. (data wpływu: 28.10.2013 r.) znak: ZO-7327-27-2/12 wystąpiła z uwagami i wnioskami do zarządzenia RDOŚ w Lublinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Świeciechów PLH060082 dotyczącymi:

a) usunięcia z załącznika nr 5 Nadleśnictwa Gościeradów jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działania zaplanowanego dla siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio – Carpinetum, Tilio – Carpinetum) pn. *Zapobieganie rozprzestrzenianiu się robinii akacjowej* polegającego na systematycznym wycinaniu odrostów robinii akacjowej w ramach prowadzonych zabiegów pielęgnacyjnych oraz utrzymywanie dużego zwarcia drzewostanu w bezpośrednim sąsiedztwie starszych osobników tego gatunku. RDLP argumentuje bowiem, że działanie ochronne polegające na systematycznym wycinaniu odrostów robinii wykracza poza zakres zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych w ramach gospodarki leśnej uznając, że jest to zabieg ochronny i zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody koszty wykonania tego zabiegu nie będą mogły być pokryte ze środków Lasów Państwowych, a w związku z tym Nadleśnictwo Gościeradów nie może być wskazane jako organ odpowiedzialny za jego wykonanie.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie stwierdza co następuje:

W art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) wprowadzono szczególne rozwiązania przekazujące z mocy prawa na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe znajdujące się na obszarze Natura 2000 realizację zadań w zakresie ochrony przyrody właściwemu nadleśniczemu. Zakres tych zadań może być różny w zależności od obszaru i będzie determinowany postanowieniami planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000, uwzględnionych w planie urządzenia lasu (PUL), a dokładnie w programie ochrony przyrody PUL zgodnie z podziałem przyjętym w zał. 4 „Ramowych wytycznych w sprawie projektowania w planie urządzenia lasu zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa” opracowanych przez zespół powołany przez Ministra Środowiska (złożony z przedstawicieli Ministerstwa Środowiska, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, regionalnych dyrekcji ochrony środowiska i regionalnych dyrekcji Lasów

Państwowych) i wprowadzonych do stosowania przez Głównego Konserwatora Przyrody pismem z dnia 26 marca 2013 r. znak: DLP-Ipn-611-30/11994/12/13/JŁ.

Na gruncie tego rozwiązania należy zwrócić uwagę również na fakt, że na terenie obszaru Natura 2000, w skład którego wchodzi tereny zarządzane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, będzie występował dualizm wśród podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań w zakresie ochrony przyrody. Generalnie będą one należały do nadzorującego obszar Natura 2000 (RDOŚ zgodnie z art. 27a ust. 2), natomiast w przypadku określonym w 32 ust. 4 ustawy do właściwego nadleśniczego, który wykonuje je samodzielnie. Dlatego też w tych sytuacjach może zyskiwać na znaczeniu funkcja koordynacyjna, przyznana regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska (na obszarze swojego działania) w 32 ust. 3 ustawy.

Mając na uwadze powyższe w opinii RDOŚ przytoczona argumentacja RDLP jest błędna, bowiem odpowiedzialność za wykonanie zadań z zakresu ochrony przyrody na obszarze Natura 2000 i finansowanie wykonania tychże zadań są odrębnymi kwestiami. W myśl art. 32 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody odpowiedzialnym za wykonanie zadań z zakresu ochrony przyrody (jakim niewątpliwie jest przedmiotowe działanie), czyli zarówno ochrony czynnej, jak i utrzymania bądź modyfikacji metod gospodarowania, na terenie obszaru Natura 2000 Świeciechów PLH060082, odpowiedzialny jest miejscowy nadleśniczy, tj. Nadleśniczy Nadleśnictwa Gościeradów. Nadmienia się, że dotyczy to zarówno siedlisk leśnych, jak i nieleśnych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Świeciechów PLH060082, a zlokalizowanych na gruntach będących w zarządzie nadleśnictwa. Art. 39 tejże ustawy odnosi się jedynie do kosztów związanych z wdrożeniem i funkcjonowaniem sieci obszarów Natura 2000 wskazując na możliwe źródła finansowania.

Należy przy tym wyjaśnić, że każde działanie w zakresie ochrony środowiska wiąże się z koniecznością ponoszenia mniejszych lub większych nakładów finansowych. W [art. 8](#) "dyrektywy siedliskowej" zostały określone, co prawda, zasady współfinansowania przez Unię Europejską ochrony środowiska na terenie obszarów Natura 2000. Posłużenie się jednak w tym przepisie pojęciem współfinansowania wskazuje jednoznacznie, iż zadania te powinny być realizowane przy udziale finansowym państw członkowskich. Generalnie zadania w zakresie ochrony przyrody mogą liczyć na dofinansowanie na zasadach wynikających z [rozporządzenia](#) (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie instrumentów finansowych na rzecz środowiska (Life+) (Dz. Urz. UE L 149, s. 1), w którego [art. 1 ust. 2](#) określono, że ogólnym celem Life+ jest przyczynianie się do wdrażania, aktualizacji oraz rozwoju wspólnotowej polityki i prawodawstwa w dziedzinie środowiska, uwzględniania w tym w zakresie kwestii środowiskowych w innych politykach, a tym samym przyczynianie się do zrównoważonego rozwoju. Life+ wspiera w szczególności wdrożenie szóstego wspólnotowego programu działań w zakresie ochrony środowiska naturalnego, ustanowionego [decyzją](#) 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. (Dz. Urz. UE L 242, s. 1), w tym strategii tematycznych, ponadto finansuje środki i projekty z europejską wartością dodaną realizowane w państwach członkowskich. Bez względu na wszystko niezbędny jest jednak udział finansowy państwa członkowskiego.

Polski ustawodawca przewidział, że na ten cel mogą być przeznaczone środki budżetowe oraz środki funduszy celowych. W przypadku środków budżetowych nie ma wątpliwości, ponieważ to budżet państwa będzie finansował określone działania związane z funkcjonowaniem obszaru Natura 2000. Natomiast jeżeli chodzi o fundusze celowe, to jak sama nazwa wskazuje, ustawodawca przewidział możliwość przeznaczenia na cele związane z ochroną środowiska na obszarze Natura 2000 środków pozabudżetowych pozostających w dyspozycji funduszy celowych. W rozpatrywanym przypadku będą nimi w głównej mierze fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej powoływane do życia na podstawie prawa ochrony środowiska.

Nie wyłącza to oczywiście możliwości pozyskiwania środków na realizację zadań związanych z funkcjonowaniem obszaru Natura 2000 z innych źródeł. Państwo nie ma jednak bezpośredniego wpływu na podmioty dysponujące środkami na ten cel, w związku z czym nie zostały one wymienione w [art. 39](#) ustawy.

Stanowisko to znajduje również swoje odzwierciedlenie w wspomnianych wcześniej *Ramowych wytycznych w sprawie projektowania w planie urządzenia lasu zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa*, które m.in. odnosząc się do kwestii określania działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie (w programie ochrony przyrody PUL) ustalają, że:

- Wykonywanie działań ochronnych dotyczących ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, które związane są z gospodarką leśną, finansowane jest ze środków własnych Lasów Państwowych zgodnie z ustawą o lasach, a w pozostałych przypadkach finansowanie odbywa się zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody.
- Za realizację i prowadzenie monitoringu realizacji celów działań ochronnych odpowiedzialny jest dyrektor rdLP, a monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony i uzupełnianie wiedzy dyrektor rdoś.

Jednakowoż, po ponownym przeanalizowaniu zakresu prac dotyczących przedmiotowego działania RDOŚ uznaje za słuszne stanowisko RDLP, iż działanie ochronne polegające na systematycznym wycinaniu odrostów robinii wykracza poza zakres zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych w ramach gospodarki leśnej, a to z uwagi na wiek drzewostanu (45-70lat). Natomiast biorąc pod uwagę elementy taksacyjne drzewostanu takie jak: zadrzewienie (0,8; 1,2; 1,0; 1,0), zagęszczenie (przerwane umiarkowane, duże, bardzo duże, umiarkowane duże) i zwarcie (przerwane, pełne, pełne, umiarkowane) w określonym dla niniejszego działania obszarze jego wdrażania (tj. oddz. 132g, 133c,f,g) dokonano modyfikacji zaplanowanego zakresu prac rezygnując z zapisu „systematyczne wycinanie odrostów robinii w ramach prowadzonych zabiegów pielęgnacyjnych”, pozostawiając jedynie zapis „utrzymywanie dużego zwarcia drzewostanu w bezpośrednim sąsiedztwie osobników tego gatunku”. W opinii RDOŚ w Lublinie utrzymywanie drzewostanu cechującego się w/w parametrami zadrzewienia, zagęszczenia i zwarcia wystarczy, aby skutecznie zapobiegać rozprzestrzenianiu się robinii akacjowej. Tak sformułowane działanie ochronne jest działaniem stricte związanym z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania - w takim przypadku odpowiedzialność miejscowego nadleśniczego za jego wykonanie jest bezsporna, a wniosek o usunięcie Nadleśnictwa Gościeradów jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie bezprzedmiotowy.

b) usunięcia lub modyfikacji zapisów w zał. nr 5 odnoszących się do siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio – Carpinetum, Tilio – Carpinetum) dotyczących:

- działania pn. *Zwiększenie udziału martwego drewna* polegającego na stopniowym pozostawianiu martwego drewna (leżącego i stojącego) w drzewostanie do osiągnięcia wskaźnika powyżej 3% zasobności. W opinii RDLP brak jest bowiem szczegółowej metodyki określania ilości martwego drewna niezbędnego do pozostawienia w drzewostanie, a pozostawienie martwego drewna leżącego i stojącego w ilości ponad 3% zasobności drewna spowoduje zagrożenie stabilności drzewostanów, w związku z czym wnioskuje o usunięcie w zapisie konieczności osiągnięcia wskaźnika 3% zasobności.

RDOŚ po ponownym przeanalizowaniu danych dotyczących oceny stanu ochrony siedliska w obszarze stwierdza, że ocena U2 (stan zły) obu wskaźników dotyczących ilości martwego drewna w wyniku z niewystarczającego wieku drzewostanu. Stanowisko Świeciechów I (oddz. 107a, 107b, 107d, 108a, 109a, 109c) charakteryzuje drzewostan w wieku 60-70 lat i brak drzew w wieku powyżej 100 lat, natomiast stanowisko Świeciechów II (oddz. 132a, 132b, 133a, 133b, 133c, 133g) to las w wieku 55-60 lat również przy braku drzew ponad stuletnich. W tej sytuacji osiągnięcie wskaźnika łącznych zasobów martwego drewna powyżej 3% zasobności żywego drzewostanu (tj. oceny U1 – stan niezadowolający) polegające na pozostawianiu martwego drewna (leżącego i stojącego) jest niemożliwe w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych, gdyż w drzewostanie w takim wieku i bez obecności starodrzewu nie wytworzy się w tym czasie oczekiwana ilość martwego drewna. Tym bardziej poprawa wskaźnika martwe drewno stojące lub leżące z oceny U2 na wyższą U1 (czyli wytworzenie się co najmniej 3szt./ha drewna martwego o parametrach >3m długości i >50 cm

grubości) jest nieosiągalna. W związku z tym dokonano modyfikacji zaplanowanego zakresu prac dla działania pn. *Zwiększenie udziału martwego drewna* rezygnując z zapisu „Stopniowe pozostawianie martwego drewna (leżącego i stojącego) w drzewostanie do osiągnięcia wskaźnika powyżej 3% zasobności.”, pozostawiając jedynie zapis „pozostawianie martwego drewna (leżącego i stojącego) w drzewostanie”.

Zmiany w zakresie przedmiotowego działania pociągają za sobą zmianę treści celu zadań ochronnych, a mianowicie „Zwiększenie udziału martwego drewna do poziomu 3% miąższości drzewostanu” zastępuje się sformułowaniem „Zwiększenie udziału martwego drewna”. Zrealizowanie celu w pierwotnym jego brzmieniu będzie możliwe najwcześniej w następnym okresie planowania.

- działania pn. *Wprowadzanie gatunków domieszkowych, likwidowanie fragmentacji siedliska* poprzez rozpoczęcie przebudowy drzewostanów i wykorzystaniem rębni złożonych o długim i bardzo długim okresie odnowienia oraz podsadzenie lipy drobnolistnej i klonu pospolitego. W opinii RDLP w Lublinie działanie to zaplanowane jest w obrębie drzewostanów, których wiek (51-78 lat) nie pozwoli na rozpoczęcie użytkowania rębego (przebudowy z wykorzystaniem rębni) w okresie obowiązywania planu, wobec tego wnioskuje o usunięcie tego zadania z planu zadań ochronnych, gdyż nie będzie ono możliwe do wykonania.

RDOŚ po ponownym przeanalizowaniu danych uznał za zasadne stanowisko RDLP. Zadanie pn. *Wprowadzanie gatunków domieszkowych, likwidowanie fragmentacji siedliska* błędnie zaplanowano na terenie oddz. 107b,c (wiek drzewostanu 69, 86), 108b (wiek drzewostanu 79), 109b,d (wiek drzewostanu 67, 83), 133f (wiek drzewostanu 52), 134a (wiek drzewostanu 54).

Rezygnacja z przedmiotowego działania pociąga za sobą zmianę treści celów zadań ochronnych, a mianowicie wykreślenie celu „Likwidacja fragmentacji siedliska” oraz modyfikacji treści celów: „Zmniejszenie udziału gatunków obcych ekologicznie (sosna pospolita) w drzewostanie do poziomu poniżej 10%” na „Zmniejszenie udziału gatunków obcych ekologicznie (sosna pospolita) w drzewostanie”, „Zmniejszenie udziału gatunków obcych geograficznie (modrzew europejski) w drzewostanie do poziomu poniżej 1% i zapobieganie ich rozprzestrzenianiu” na „Zmniejszenie udziału gatunków obcych geograficznie (modrzew europejski) w drzewostanie i zapobieganie ich rozprzestrzenianiu” oraz „Zwiększenie udziału łącznego graba, klonu i lipy w drzewostanie do poziomu powyżej 20%” na „Zwiększenie udziału łącznego graba, klonu i lipy w drzewostanie”. Zrealizowanie celów w pierwotnym brzmieniu będzie możliwe najwcześniej w następnym okresie planowania.

- działania pn. *Zapobieganie rozprzestrzenianiu się dębu czerwonego* poprzez usunięcie dębu czerwonego w pierwszych dwóch nawrotach cięć pielęgnacyjnych. Wg RDLP dąb czerwony występuje w kępowej formie zmieszania i usunięcie tego gatunku w pierwszych dwóch nawrotach cięć spowoduje powstanie luk w drzewostanie. Opowiada się natomiast za stopniowym zmniejszaniem zadrzewienia w kępach dębu i sukcesywne podsadzanie gatunkami charakterystycznymi dla łąk. Wnioskuje zatem, aby zmodyfikować zapis odnoszący się do sposobu wykonania zadania na: „Systematyczne usuwania dębu czerwonego w cięciach pielęgnacyjnych”.

RDOŚ po ponownym przeanalizowaniu danych uznał za zasadne stanowisko RDLP. W związku z tym dokonano modyfikacji zaplanowanego zakresu prac dla zadania pn. *Zapobieganie rozprzestrzenianiu się dębu czerwonego* rezygnując z zapisu „Usunięcie dębu czerwonego w pierwszych dwóch nawrotach cięć pielęgnacyjnych” i zastępując go sformułowaniem „Systematyczne usuwanie dębu czerwonego w cięciach pielęgnacyjnych i sukcesywne podsadzanie lipą drobnolistną i klonem pospolitym”.

c) zmodyfikowania zapisu celu działań ochronnych zaplanowanego w odniesieniu do obuwika pospolitego w zał. nr 4 tj. „Zmniejszenie ocienienia przez drzewa i krzewy do poziomu 25-40%” zamieniając go na sformułowanie „Zmniejszenie ocienienia przez drzewa i krzewy”. RDLP w Lublinie argumentuje, że zapis zawierający docelowy poziom ocienienia jest mało precyzyjny, gdyż nie określa sposobu dokonywania pomiaru poziomu ocienienia przez drzewa i krzewy na stanowiskach obuwika pospolitego.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie stwierdza co następuje:

Ocena stanu ochrony obuwika pospolitego przeprowadzona w ramach sporządzania projektu planu zadań ochronnych wykonana została zgodnie z metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska opracowaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, a jej wyniki zawarto w dokumentacji pzo. Również zaplanowany w ramach pzo monitoring stanu ochrony obuwika pospolitego przeprowadzony zostanie zgodnie z tą samą metodyką (PMS GIOŚ), która m. in. określa sposób pomiaru wskaźników stanu populacji i siedliska gatunku oraz podaje ich waloryzację. Miarą wskaźnika ocienienie przez drzewa i krzewy jest określenie w procentach (lub przedziałach procentowych) dla całego płatu siedliska stanowiącego potencjalne miejsce występowania gatunku, np. polana, natomiast sposób pomiaru dotyczy całego płatu siedliska stanowiącego potencjalne miejsce występowania gatunku – należy zidentyfikować występujące na stanowisku drzewa i krzewy i ocenić eksperymentalnie stopień pokrycia oraz podać wartość sumaryczną. Należy przy tym podkreślić, że wskaźnik ocienienie przez drzewa i krzewy jest wskaźnikiem kardynalnym i decyduje on w zasadniczej mierze o ocenie całego parametru, a tym samym ogólnej również.

RDOŚ po ponownym przeanalizowaniu danych biorąc pod uwagę elementy taksacyjne drzewostanu takie jak: zadrzewienie (1,2;1,2; 0,9; 0,7), zagęszczenie (duże, duże, umiarkowanie przerywane, umiarkowanie przerywane) i zwarcie (pełne, pełne, umiarkowane, umiarkowane) w określonym dla niniejszego działania obszarze jego wdrażania (tj. oddz. 132b, 133a, 107a, 108a) dokonano modyfikacji treści celu zadań ochronnych rezygnując z zapisu „Zmniejszenie ocienienia przez drzewa i krzewy do poziomu 25-40%”, pozostawiając jedynie zapis „Zmniejszenie ocienienia przez drzewa i krzewy”. Zrealizowanie celu w pierwotnym brzmieniu będzie możliwe najwcześniej w następnym okresie planowania, gdyż obecny poziom ocienienia mieści się w przedziałach 10–25% i 40–70%, którego zmiana do zakresu 25-45% w okresie obowiązywania pzo nie będzie wykonalna.

Analogiczne wnioski i uwagi jak powyższe RDLP w Lublinie złożyły: Nadleśnictwo Gościeradów pismem z dnia 28.10.2013 r. (data wpływu: 29.10.2013 r.) znak: ZG-732-22-1/13 oraz Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa Zarząd Oddziału w Lublinie pismem z dnia 28.10.2013 r. (data wpływu: 29.10.2013 r.) znak: L.dz.:24/13, które rozpatrzono jak powyżej.

Odpowiednich korekt dokonano również w dokumentacji planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Świeciechów PLH060082.

2) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Lubelski Oddział Regionalny pismem z dnia 25.10.2013 r. (data wpływu: 29.10.2013 r.) znak: BDSPB03-69113-04/WPROW-JS/13 złożyła uwagi do dokumentacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Świeciechów PLH060082 dotyczące nieprawidłowo sformułowanego zakresu odpowiedzialności tejże instytucji w tabeli 1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności informując jednocześnie, że ARiMR nie może być wskazana jako instytucja odpowiedzialna za doradztwo rolnicze. Bowiem zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 427 z późn. zm.) ARiMR, akredytowana na podstawie przepisów odrębnych jako agencja płatnicza, realizuje zadania i kompetencje agencji płatniczej. Natomiast art. 35 ust. 1 ww. ustawy stanowi, że jednostki doradztwa rolniczego są obowiązane do informowania o warunkach i trybie udzielania pomocy, prowadzenia szkoleń dla podmiotów, których dotyczą działania objęte programem oraz odnośnie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy. Agencja w przedmiotowym piśmie wystąpiła również z wnioskiem o wykreślenie ARiMR LOR z listy instytucji kluczowych dla obszaru, z uwagi na fakt, że na obszarze Natura 2000 Świeciechów PLH060082 nie występują siedliska użytkowane rolniczo.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie uznając za zasadny uwzględniła wniosek ARiMR LOR i usunęła Agencję z listy instytucji kluczowych dla obszaru z dokumentacji planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Świeciechów PLH060082.

3) Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska pismem z dnia 31.10.2013 r. (data wpływu 05.11.2013 r.) znak: DON-WP.082.1.103.2013.jb złożyła uwagi do projektu zarządzenia RDOŚ w Lublinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Świeciechów PLH060082 dotyczące:

- a) nieprawidłowego oznaczenia układu współrzędnych w zał. nr 1,
- b) nieprawidłowej nazwy obszaru Natura 2000 w zał. nr 2
- c) nieuwzględnienia zagrożenia związanego z plądrowaniem stanowisk roślin w stosunku do obuwika w zał. nr 3.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie uwzględniła wszystkie złożone przez GDOŚ uwagi do przedmiotowego dokumentu w sposób następujący:

- a) W zał. 1 w miejscu użytego nieprawidłowego symbolu „PUWG 1992” układ współrzędnych płaskich prostokątnych oznaczono symbolem „PL-1992” zgodnie z ROZPORZĄDZENIEM RADY MINISTRÓW z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1247).
- b) W zał. 2 w miejscu niepoprawnej nazwy obszaru Natura 2000 „PLH060082 Świeciechów” umieszczono zapis w formacie „Świeciechów PLH060082”
- c) W zał. 3 umieszczono zagrożenie potencjalne F04.01 - plądrowanie stanowisk roślin - Pozyskiwanie okazów gatunku i przenoszenie do ogródków przydomowych.

Odpowiednich korekt dokonano również w dokumentacji planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Świeciechów PLH060082.

Projekt zarządzenia, na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.), został uzgodniony przez Wojewodę Lubelskiego pismem z dnia 24 kwietnia 2014 r. znak: PN-I.0522.9.2014.GK.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana, m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat wyniesie łącznie około 15 tys. zł (kwota ta nie uwzględnia kosztów związanych z modyfikacją metod gospodarowania na siedliskach przyrodniczych zlokalizowanych na terenach leśnych). Koszt działań z zakresu monitoringu stanu ochrony szacunkowo wyniesie około 5 tys. zł.

Koszty realizacji działań przewidzianych w planie będą pokrywane z funduszy celowych pozyskanych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Niniejszy akt normatywny oddziałuje na zarządcę gruntów, tj. Nadleśnictwo Gościeradów. Nie zawiera zapisów mogących skutkować wpływem na rynek pracy, nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, nie wpłynie także na sytuację i rozwój regionalny.